

Leeuwse Veld V.O.F.
T.a.v. dhr. J. Hol
Postbus 4
5386 ZG Geffen

Datum 12 september 2017
Kenmerk BE/2017/177/r
Uw kenmerk Email d.d. 13 april 2017
Auteur(s) A.E. Vos
Projectleider C.J. Blom

BLOM ECOLOGIE B.V.
ADVIES & ONDERZOEK

Zandweg 46
4181 PM Waardenburg

t 0418 820 288

e info@blomecologie.nl

i www.blomecologie.nl

KvK 67221904

BTW 856882999B01

IBAN NL21RABO0314240683

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna t.b.v. de ontwikkeling van deelplan A en C te Beneden-Leeuwen Zuid

Het Leeuwse Veld te Beneden-Leeuwen betreft een nieuwbouwwijk die in fases gerealiseerd wordt. Binnen het plangebied bestaan twee deelplannen met een (toekomstige) woonbestemming, namelijk deelplan A en C. De ruimtelijke ontwikkelingen als onderdeel van deelplan A zijn al grotendeels uitgevoerd. Momenteel zijn fase 1 t/m 4 gereed en is de realisatie van fase 5 opgestart. Het bestemmingsplan aangaande deelplan A zal alleen worden gewijzigd met betrekking tot de aanpassing in het aantal te realiseren woningen. Het vigerende bestemmingsplan voor deelplan C is vastgesteld op 5 juli 2012 en betreft een nog uit te werken enkelbestemming woongebied. Momenteel worden de gebieden van deelplan C nog gebruikt voor agrarische doeleinden. Leeuwse Veld V.O.F. is voornemens om het bestemmingsplan voor deelplan C uit te werken ten bate van de realisatie van meerdere woningen. Ten behoeve van de ruimtelijke onderbouw in kader van de wijziging van het bestemmingsplan van deelgebied A en C is deze quickscan uitgevoerd.

De beoogde werkzaamheden als onderdeel van de realisatie van het beoogde bestemmingsplan hebben mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Middels voorliggende ecologische quickscan is de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht. Hierbij is expliciet gebruik gemaakt van bestaande gegevens van eerdere natuurtoetsen welke op en/of rondom de planlocatie uitgevoerd zijn.

Leeuwse Veld V.O.F. beheert de ruimtelijke procedure en heeft Blom Ecologie bv verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid.

Onderzoeksdoel

Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

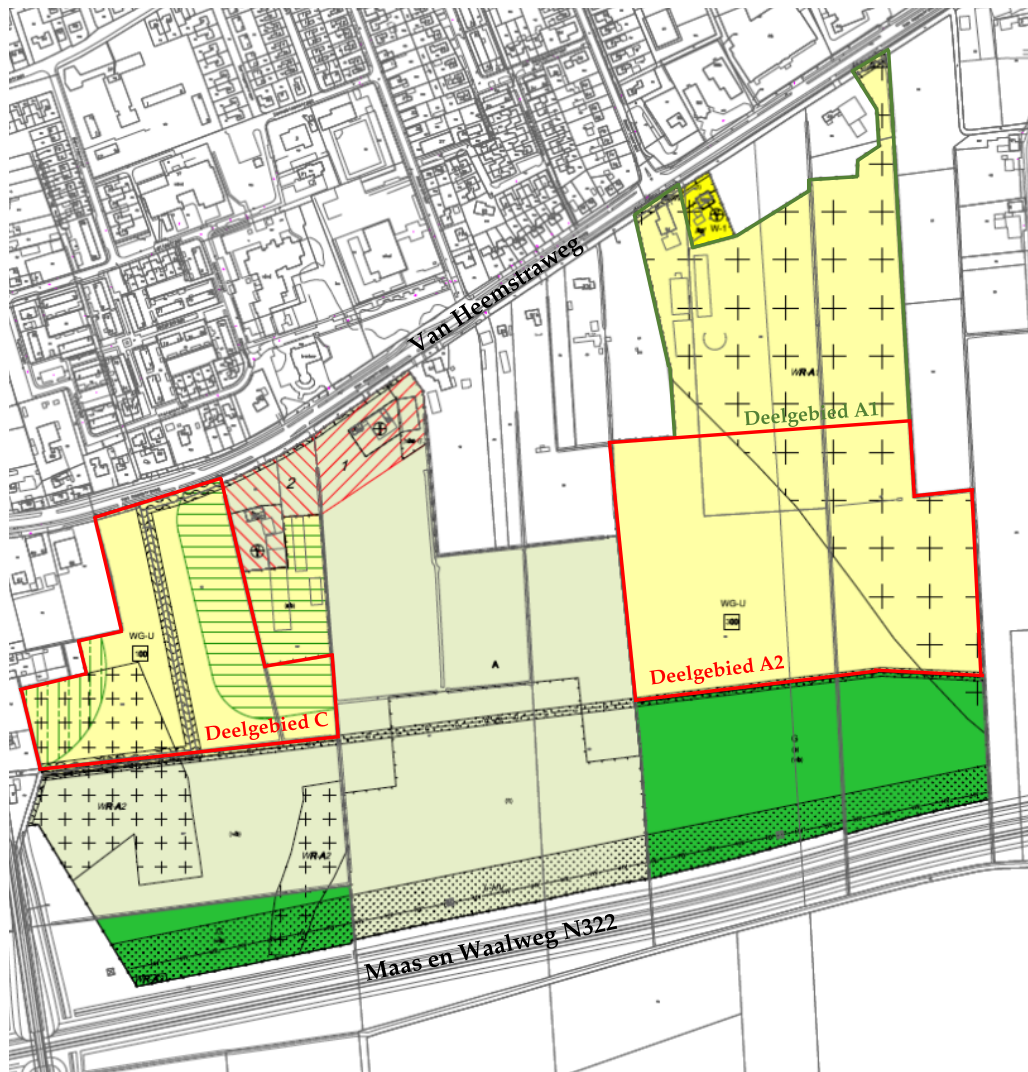
- Is het bestemmingsplan dat wordt opgesteld en/of aangepast voor het project, zoals hiervoor omschreven, uitvoerbaar zoals het bepaald in de Wro (artikel 3.1.6 Bro)?
- Welke, krachtens de Wet natuurbescherming, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de beoogde ruimtelijke ingreep?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op de instandhoudingsdoelen van Natura2000 gebieden en/of de wezenlijke kenmerken/waarden van Natuurnetwerk Nederland?

Planlocatie

Het plangebied betreft het Leeuwse Veld gelegen ten zuiden van de kern van Beneden-Leeuwen. Binnen het plangebied zijn momenteel drie fases onderscheiden: deelgebied A1 waar de werkzaamheden reeds zijn uitgevoerd, deelgebied A2 waar de werkzaamheden rondom de waterhuishouding al zijn voltooid en deelgebied C waar de ruimtelijke ontwikkelingen nog opgestart gaan worden (Figuur 1). De gerealiseerde fase (deelgebied A1) is niet in deze quickscan meegenomen aangezien deze geen relevantie heeft aangaande de ruimtelijk onderbouwning ten bate van de wijziging van het bestemmingsplan. De werkzaamheden in deelgebied A2 bestaan uit het bouwrijp maken van de grond en de realisatie van woonhuizen. Een groot gedeelte van de werkzaamheden die een verstorend effect hebben op flora en fauna zijn hier reeds uitgevoerd. De ingrepen in het leefgebied van aanwezige beschermde soorten, betreffende de grote modderkruiper en poelkikker, zijn op een passende wijze gemitigeerd. De wijziging in het bestemmingsplan voor deelgebied A betreft een wijziging in aantallen van woningen. Deze aanpassing leidt niet tot noemenswaardige effecten op flora en fauna. De ecologische beoordeling van deelgebied A is in deze rapportage derhalve beknopt weergegeven.

De werkzaamheden in deelgebied C staan in de opstartfase. De werkzaamheden in dit deelgebied leiden tot structurele verstoring van het plangebied en de watergangen waardoor mogelijk aanwezig leefgebied van (beschermde) soorten aangetast wordt. De percelen vallend onder deelgebied C bestaan uit voormalige maisvelden en intensief beheerde weidegronden met begrazing door schapen. In het midden van deelgebied C en aangrenzend aan de zuidzijde loopt een waterloop. De ecologische beoordeling voor dit gebied is in deze rapportage uitgebreider weergegeven.

De planlocatie wordt aan de noordzijde begrensd door de Van Heemstraweg (Figuur 1). Op korte afstand ten zuiden van het plangebied ligt de provinciale Maas en Waalweg (N322). De westzijde wordt begrensd door de Zijveld. Ten noorden van het plangebied liggen enkele (boeren) woningen en/of bedrijfspanden met bijbehorende infrastructuur. Zuidelijk van deelgebied A bevindt zich het Speelse Veld, betreffende een Cool Nature speelplek met als nevenfunctie waterretentiegebied. Tussen deelgebied A en C liggen agrarische percelen. Zuidelijk van deelgebied C bevinden zich zowel agrarische percelen als een perceel met groenbestemming. Het laatstgenoemde perceel wordt ontwikkeld tot een zonnepark. In bijlage 1 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

Figuur 1 De planlocatie is gelegen ten zuiden van Beneden-Leeuwen tussen de Van Heemstraweg (noordzijde) en de Maas en Waalweg (N322; zuidzijde). De quickscan is uitgevoerd in deelgebied A2 en deelgebied C (rood omkaderd). Deelgebied A1 (groen omkaderd) is al ontwikkeld en valt buiten deze quickscan. Tussen deelgebied A2 en C bevinden zich agrarische gronden (bron: uitsnede ontwerptekening Pouderoyen compagnons).

Functieverandering en effecten

De beoogde ingrepen zijn permanent van karakter en bestaan uit ingrepen aan de watergangen (deelgebied C), het bouwrijp maken van de percelen (reeds uitgevoerd voor deelgebied A2) en de nieuwbouw van woningen. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- Vergraven watergangen; graafwerkzaamheden en grondtransport;
- Vergraven terrein; graafwerkzaamheden en grondtransport;
- Terrein bouwrijp maken; aanbrengen puinbed, aanleg nutsvoorzieningen e.d.;
- Realisatie woningen: algemene bouwwerkzaamheden;
- Revitalisatie terrein: algemene hoveniers- en overige werkzaamheden.

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocatie komen geheel of deels te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of tijdelijke afname van geschikt leefgebied en opzettelijke verstoring.

Methode

Inventarisatie

De inventarisatie is een oriënterend onderzoek waarbij een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit een veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 3 mei 2017. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 4/8 bewolkt, 9° Celsius en windkracht 2-3 Bft.

Externe bronnen

Ten bate van de realisatie van de N322, het opstellen van de structuurvisie en bestemmingsplannen voor het plangebied zijn in het verleden al meerdere natuurtoetsen in het gebied uitgevoerd. In kader van het structuurplan Beneden-Leeuwen Zuid heeft adviesbureau CSO in augustus 2007 een quickscan natuurwetgeving uitgevoerd (Keijzer, 2007). Vervolgens is in 2008 een quickscan uitgevoerd door De Groene Ruimte B.V. in het gebied zuidelijk aangrenzend aan deelgebied A (Reijbroek, 2008). In 2010 heeft Bureau Waardenburg bv een natuurtoets beschermde soorten uitgevoerd in kader van de herinrichting van Beneden-Leeuwen Zuid (Kruijt et al. 2010). De resultaten van deze onderzoeken en de genomen mitigerende maatregelen zijn in de quickscan meegenomen en vergeleken met de huidige potentie van de planlocatie, de huidige soortverspreiding en met Wet Natuurbescherming.

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de voormalige Flora- en faunawet samen met de Boswet en Natuurbeschermingswet vervangen door de Wet natuurbescherming (Wnb). Onder de Wet natuurbescherming vervallen de huidige tabellen 1, 2 en 3 waarin de beschermde soorten zijn opgenomen. Tevens zijn er circa 200 soorten niet langer beschermd en werden enkele bedreigde soorten toegevoegd. De soortenbescherming binnen de Wet natuurbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten. Voor alle beschermde soorten geldt een ontheffingsplicht. Het bevoegd gezag (de provincie) kan voor de soorten die zijn opgenomen in het 'beschermingsregime andere soorten' vrijstellingsbesluit nemen. In de verordening Ruimte van de provincie Gelderland is voor de volgende soorten vrijstelling opgenomen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

<i>Aardmuis</i>	<i>Gewone bosspitsmuis</i>	<i>Ondergrondse woelmuis</i>
<i>Bastaardkikker</i>	<i>Gewone pad</i>	<i>Ree</i>
<i>Bosmuis</i>	<i>Haas</i>	<i>Rosse woelmuis</i>
<i>Bruine kikker</i>	<i>Hermelijn</i>	<i>Tweekleurige bosspitsmuis</i>
<i>Bunzing</i>	<i>Huisspitsmuis</i>	<i>Veldmuis</i>
<i>Dwergmuis</i>	<i>Kleine watersalamander</i>	<i>Vos</i>
<i>Dwergspitsmuis</i>	<i>Konijn</i>	<i>Wezel</i>
<i>Egel</i>	<i>Meerkikker</i>	<i>Woelrat</i>

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten (beschermingsregime 'andere soorten') geldt definitie vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen (zie voorgaande alinea). In de voorliggende beoordeling is specifiek gelet op de functie en/of aanwezigheid van beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt c.q. ontheffingsplicht noodzakelijk is. De beoordeling valt uiteen in een beknopte beoordeling van deelgebied A en een meer ingezoomde beoordeling van deelgebied C.

Deelgebied A

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen of delen van beschermde planten aangetroffen in de percelen van deelgebied A. De werkzaamheden, met name het bouwrijp maken van de percelen, hebben geleid tot een dermate grote verstoring dat de aanwezigheid van kwetsbare en zeldzame soorten uitgesloten is. De beoogde wijziging van het bestemmingsplan met betrekking tot een wijziging in het aantal te realiseren woningen heeft geen negatieve impact op beschermde vaatplanten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van beschermde grondgebonden zoogdieren. Deelgebied A is ongeschikt voor in het wild levende grote zoogdieren. Zoogdieren prefereren een leefomgeving waarin voldoende voedsel, rust, voortplantingsmogelijkheden en dergelijke aanwezig zijn. De uitgevoerde werkzaamheden, waaronder de realisatie van fase 1 t/m 4 binnen deelgebied A en het bouwrijp maken van fase 5, is dermate versturend voor grote zoogdieren dat het leefgebied mede hierdoor ongeschikt is. Tevens is het gebied ongeschikt als habitat voor kleine, opportunistische grondgebonden zoogdieren. Als gevolg van de werkzaamheden is de verstoring dermate hoog dat leefgebied voor kleine zoogdieren ontbreekt. Negatieve effecten van de wijziging in het aantal te realiseren woningen op beschermde en algemene zoogdieren zijn uitgesloten.

Vleermuizen

In de te ontwikkelen gebieden van deelgebied A zijn geen elementen aangetroffen die een functioneel onderdeel zijn van een vleermuis habitat. In deze gebieden ontbreken vaste rust- en verblijfplaatsen door de afwezigheid van oude(re) bomen en huizen en zijn structuurrijke groenelementen, die een functie kunnen hebben voor vleermuizen, afwezig. De huidige situatie van deelgebied A2 is zeer ongeschikt voor opportunistische vleermuissoorten die jagen boven open terrein door de afwezigheid van nectarrijke vegetatie. Dit type vegetatie is sterk gelieerd aan de hoeveelheid insecten op het terrein, en daarmee sterk gelieerd aan het voedselaanbod voor vleermuizen. Door het ontbreken van vaste rust- en verblijfplaatsen, structuurrijke groenelementen en voedsel is het uitgesloten dat de gebieden van deelgebied A een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat. Negatieve effecten van de wijziging in het aantal te realiseren woningen op de beschermde vleermuizen zijn uitgesloten.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. Gezien de habitatpreferenties van reptielen, de permanente verstoring en geografische ligging van de planlocatie is de aanwezigheid van reptielen uitgesloten (zie Verspreidingsatlas NDDF, 2017). Amfibieën leven in een terrestrisch (m.n. herfst/winter) en aquatisch (m.n. lente/zomer) habitat. Beide onderdelen zijn aanwezig op de planlocatie. Het terrestrische habitat in de te ontwikkelen gebieden van deelplan A omvat weinig tot geen geschikt terrestrisch habitat. Enkele, algemene soorten, zoals de bastaardkikker en gewone pad kunnen mogelijk sporadisch aanwezig zijn binnen deelgebied A. De versturende ingrepen aan het oppervlaktewater hebben al plaatsgevonden. Momenteel zijn de nieuwe watergangen en het waterhuishoudingsplan gereed. Het leefgebied van de in 2010 aanwezige poelkikker (Habitatrichtlijnsoort) is op een passende wijze gemitigeerd (Kruijt et al. 2010). De aanpassing in het aantal te realiseren woningen heeft geen effect op het leefgebied van zowel beschermde als algemene soorten. Negatieve effecten van deze wijziging zijn derhalve uitgesloten.

Vissen

De ingrepen aan het oppervlaktewater zijn reeds uitgevoerd. De effecten van de werkzaamheden op de in 2010 aanwezige modderkruiper (Wnb art. 3.10) zijn conform het mitigatieplan gemitigeerd (Kruijt & Koopman, 2010). De waterlichamen kunnen op dit moment nieuw habitat voor de soort gaan vormen. Gezien de recente afronding van de werkzaamheden worden zowel beschermde als algemene vissoorten niet in grote aantallen in het oppervlaktewater verwacht. De wijziging in het aantal te realiseren woningen heeft geen vergaande versturende invloed op de reeds gerealiseerde waterlichamen. Negatieve effecten van de wijziging in het aantal te realiseren woningen op beschermde en algemene vissoorten zijn uitgesloten.

Insecten, libellen en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden aangetroffen. Geschikt voortplantingswater is niet aanwezig in de gebieden van deelgebied A. Daarnaast ontbreken waardplanten en overige specifieke condities, zoals een grote hoeveelheid oud hout of zure vennen, die op de aanwezigheid van beschermde insecten, libellen en ongewervelden duiden. Aanwezigheid van beschermde insecten, libellen en overige ongewervelden is uitgesloten.

Structuur en nectarrijke vegetatie alsmede een goed ontwikkelde oevervegetatie ontbreekt. Door de afwezigheid van voedsel, schuilplaatsen en voortplantingswater is de planlocatie slechts marginaal geschikt voor algemene insecten, libellen en ongewervelden. De wijziging in het aantal te realiseren woningen zal niet leiden tot schade of verstoring aan beschermde insecten, libellen en overige ongewervelden of het wegnemen van waardevol habitat voor algemene soorten. Negatieve effecten zijn derhalve uitgesloten.

Vogels

Gezien de mate van verstoring van de gebieden vallend onder deelplan A is het gebied slechts marginaal geschikt als leefgebied voor vogels. In het gebied zijn geen gebouwen en/of bomen aanwezig die een functie hebben voor vogels met jaarronde nestbescherming zoals huismus, gierzwaluw en steenuil. De huidige kwaliteit van het gebied is tevens niet geschikt om als foerageergebied te dienen voor de steenuil. Ingrepen in deze gebieden leiden derhalve niet tot verstoring en/of vernietiging van habitat of nesten van vogels met jaarronde nestbescherming.

De gebieden zijn in de huidige conditie ongeschikt als nestplaatsen voor algemene broedvogels. Nestplaatsen kunnen mogelijk ontstaan als de vegetatie, met name rond de oeverzones van de sloten, zich goed ontwikkeld. Om verstoring van algemene broedvogels gedurende het broedseizoen te voorkomen dient de begroeiing rondom de percelen gemaaid te worden voor aanvang van het broedseizoen.

Deelgebied C

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen of delen van beschermde planten aangetroffen binnen de percelen van deelgebied C. De percelen zijn in intensief agrarisch gebruik en worden gedomineerd door grassen. Op en rond de planlocatie zijn algemene flora aangetroffen met o.a. grote brandnetel, grote vossenstaart, koolzaad en fluitenkruid. Aan de westzijde van deelgebied C bevinden zich enkele bomen waaronder een rij afgeknotte wilgen. De habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten bestaat met name uit specifieke en bijzondere kenmerken. Dergelijke kenmerken zijn niet aangetroffen op de planlocatie. Beschermde vaatplanten worden derhalve niet verwacht. Dit is in overeenstemming met het resultaat van de natuurtoetsen uit 2007, 2008 en 2010 (Keijzer, 2007; Reijbroek, 2008; Kruijt et al. 2010). Negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten kunnen worden uitgesloten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van beschermde grondgebonden zoogdieren. De locatie is ongeschikt voor in het wild levende grote zoogdieren. Zoogdieren prefereren een leefomgeving waarin voldoende voedsel, rust, voortplantingsmogelijkheden en dergelijke aanwezig zijn. Het gebruik van de planlocatie alsmede de afwezigheid van potentiële schuil- en rustplaatsen zorgen ervoor dat het plangebied het hele jaar door ongeschikt is als leefgebied voor grote zoogdieren. Voor algemene, kleine en opportunistische soorten zoals konijnen, muisachtigen, marterachtigen en egel is de planlocatie te weinig structuurrijk. Deze algemene soorten kunnen echter wel voorkomen in de directe omgeving van de planlocatie, zoals rondom de woningen, boerderijen en overige bedrijfspanden gevestigd langs de van Heemstraweg en in/rondom de groenstroken aangrenzend aan de N322.

De natuurtoetsen uitgevoerd in 2007, 2008 en 2010 maken geen vermelding van de aanwezigheid van beschermde, grondgebonden zoogdieren (Keijzer, 2007; Reijbroek, 2008; Kruijt et al. 2010). Recente waarnemingen van zoogdieren rondom het Leeuwse Veld beperken zich tot algemeen voorkomende soorten zoals vos, egel, haas, konijn en mol (waarneming.nl; 2012-2017). Deze soorten vallen onder het vrijstellingsbesluit voor ruimtelijke ontwikkelingen of vallen buiten de

bescherming van Wet Natuurbescherming. Voor beschermde habitatrictlijn soorten heeft de planlocatie geen functie door het ontbreken van geschikt habitat. Nationaal beschermde zoogdiersoorten die na 2010 zijn waargenomen in de ruime omgeving van de planlocatie betreffen de steenmarter en das (Verspreidingsatlas NDFF, 2017). De planlocatie heeft geen essentiële functie voor de steenmarter vanwege de afwezigheid van vaste rust en/of verblijfplaatsen. Tevens is het niet aannemelijk dat de steenmarter de planlocatie gebruikt als foerageergebied vanwege de openheid van het landschap, het ontbreken van schuilplaatsen en de aanwezigheid van poldersloten.

Sporen van de das zijn bij de eerdere natuurtoetsen niet aangetroffen (Keijzer, 2007; Reijbroek, 2008; Kruijt et al. 2010). Gezien de verstoring van het landschap en de afwezigheid van sporen is het zeer aannemelijk dat de planlocatie niet door de das gebruikt wordt als foerageergebied. De hoge verstoring van het terrein, in combinatie met de afwezigheid van kwetsbare en zeldzame soorten zowel tijdens dit veldbezoek als tijdens de eerdere veldbezoeken geeft aan dat effecten op beschermde, grondgebonden zoogdieren zijn uitgesloten.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren, oppervlaktewater en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). De huidige situatie sluit het gebruik van de planlocatie als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen uit. Laanvormige bomenrijen met een essentiële functie voor vleermuizen zijn afwezig. Bij inspectie tijdens het veldbezoek zijn geen gaten en scheuren aangetroffen in de bomen op de planlocatie. De voorgaande natuurtoetsen maken vermelding van het voorkomen van foeragerende gewone dwergvleermuizen (Keijzer, 2007; Kruijt et al. 2010). De gebieden van Deelplan C zijn niet optimaal voor vleermuizen en mogelijk zelfs verslechterd ten opzichte van de situatie tijdens de vorige natuurtoetsen. Het is derhalve zeer aannemelijk dat de planlocatie geen essentieel foerageergebied vormt voor vleermuizen. De bebouwing en overige infrastructuur langs de Van Heemstraweg kunnen echter nog steeds gebruikt worden als vlieg en/of migratieroutes (zie Kruijt et al. 2010 voor vliegroutes die in het verleden door vleermuizen gebruikt werden). Aanwezigheid van bouwverlichting kan een negatief effect hebben op de geschiktheid van deze routes waardoor verstoring van vleermuizen mogelijk is. Indien tijdens de werkvoorbereidingen en uitvoering van deelplan C rekening gehouden wordt met de vleermuis door gebruik van vleermuisvriendelijke verlichting, of geen toename in verlichting, zal de realisatie van de ruimtelijke ontwikkelingen geen effect hebben op opportunistische vleermuizen.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. Gezien de habitatpreferenties van reptielen, de permanente verstoring en geografische ligging van de planlocatie is de aanwezigheid van reptielen uitgesloten (zie Verspreidingsatlas NDFF, 2017).

Amfibieën leven in een terrestrisch (m.n. herfst/winter) en aquatisch (m.n. lente/zomer) habitat. Beide onderdelen zijn aanwezig op de planlocatie. Het is derhalve niet uit te sluiten dat beschermde en/of algemene soorten zoals de poelkikker (habitatrictlijnsoort), bastaardkikker, gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander voorkomen rondom de watergangen op en/of in de directe omgeving van het plangebied. Tijdens de inventarisatie in 2010 (Kruijt et al. 2010) is de poelkikker aangetroffen in de omgeving van deelplan A. Na 2010 zijn er geen waarnemingen meer bekend van het voorkomen van de poelkikker in de atlasblokken rondom de planlocatie (zie verspreidingsatlas NDFF, 2017). Echter gezien de voormalige aanwezigheid van de poelkikker op een nabijgelegen terrein is de aanwezigheid van de poelkikker binnen de percelen van deelgebied C niet uit te sluiten. Werkzaamheden rond de watergangen en de aantasting van het terrestrische habitat heeft derhalve mogelijk een negatief effect op poelkikker. Kleine beperkte ingegrepen kunnen onder ecologische begeleiding worden uitgevoerd omdat deze per saldo niet leiden tot significant negatieve effecten. Bij grootschalige werkzaamheden rondom de watergangen en oeverzones dient er een inventarisatie plaats te vinden naar de functie en het gebruik van de watergangen door de poelkikker. Op basis van deze inventarisatie kunnen negatieve effecten op de poelkikker mogelijk gemitigeerd en/of voorkomen worden.

Overige beschermde soorten binnen de habitatrictlijn welke aangetroffen zijn in de ruime

omgeving van de planlocatie betreffen de kamsalamander en rugstreeppad. In de natuurtoetsen uit 2007, 2008 en 2010 wordt geen vermelding gemaakt van waarnemingen van de kamsalamander op en/of rondom de planlocatie (Keijzer, 2007; Reijbroek, 2008; Kruijt et al. 2010). Het landhabitat van de kamsalamander bestaat uit een kleinschalig landschap met struikgewas, struweel, ruig grasland en/of bosrijk gebied. De kamsalamander gebruikt steenhopen, houtwallen en muizenholen om te overwinteren. Dergelijke structurelementen zijn niet aanwezig op de planlocatie. Tevens zijn de oevers rondom sloten veelal steil waardoor de sloten niet geschikt zijn als leefgebied en/of voortplantingswater voor de kamsalamander. Het waarnemingenoverzicht van Ravon geeft overigens na 2015 geen waarnemingen meer weer van de kamsalamander in de directe omgeving van de planlocatie (ravon.nl). De kamsalamander wordt derhalve niet op de planlocatie verwacht. Tijdens voorgaande inventarisaties zijn, ook na gericht onderzoek, geen rugstreeppadden op de planlocatie aangetroffen (Kruijt et al. 2010). Verklaring van de afwezigheid werd gevonden in de veelal steile oevers van de aanwezige waterlopen, afwezigheid van ondiepe kale wateren en uniforme agrarische karakter van het plangebied. In de afgelopen jaren is de situatie op het plangebied niet veranderd ten gunste van de rugstreeppad waardoor er geen sprake kan zijn van vestiging van de rugstreeppad op de planlocatie. Waarnemingenoverzicht van Ravon geeft tevens aan dat de rugstreeppad sinds 2015 niet waargenomen is in de omgeving van de planlocatie (ravon.nl). Afgezien van de poelkikker kunnen negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op beschermde soorten van Wet natuurbescherming uitgesloten worden. Ten aanzien van de poelkikker dienen maatregelen te worden getroffen om effecten te voorkomen. In geval van grootschalige ingrepen aan het oppervlaktewater dient er een aanvullend onderzoek naar de aan/afwezigheid van de soort, en het gebruik van het habitat te worden uitgevoerd.

Vissen

Op en rondom de planlocatie zijn meerdere sloten gelegen welke geschikt leefgebied vormen voor beschermde en/of algemene vissoorten en juveniele vissen. De sloten en oeverzones ter plaatse van de planlocatie hebben geen relevante functie voor beschermde vissoorten zoals beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver en/of kwabaal. Deze soorten stellen bepaalde eisen aan het habitat en komen veelal voor in specifieke wateren zoals diepere delen van veenplassen, oude rivierarmen en beken. De sloten kunnen echter functioneren als leefgebied voor de grote modderkruiper. Deze soort is tijdens de inventarisatie in 2010 waargenomen op vier locaties in het plangebied (Kruijt et al. 2010) waarbij de grootste dichtheden aangetroffen zijn in de sloten rondom het perceel van de Van Heemstraweg 61. Dit perceel is terug verkocht aan de voormalige eigenaar en wordt niet meer ontwikkeld naar woonbestemming maar blijft in agrarische functie. In de afgelopen jaren kan verspreiding van de grote modderkruipers naar de overige sloten binnen en rondom deelgebied C plaatsgevonden hebben. Het is momenteel onduidelijk in welke mate deze sloten binnen en rondom deelgebied C worden aangetast door de beoogde ruimtelijke ontwikkeling. Indien de ontwikkelingen zullen leiden tot het deels vergraven en dempen van bestaande sloten zal potentieel leefgebied verloren kunnen gaan waardoor er tijdelijke en/of permante schade kan optreden voor de grote modderkruiper. Om de mate van verstoring in kaart te brengen dient er een inventarisatie van de aanwezigheid van de grote modderkruiper in de sloten op en rondom de gebieden van deelplan C uitgevoerd te worden als er duidelijkheid bestaat over de te dempen en/of te vergraven sloot trajecten (e.e.a. op aanwijzing van een deskundige).

Overige soorten die tijdens eerdere inventarisaties zijn aangetroffen, zoals kleine modderkruiper, vallen niet onder de specifieke bescherming van Wet Natuurbescherming maar onder de verordening van de algemene zorgplicht. Maatregelen aangaande de algemene zorgplicht dienen genomen te worden indien sloten worden gedempt en/of vergraven. Afgezien van de grote modderkruiper kunnen negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op beschermde vissoorten van Wet natuurbescherming uitgesloten worden.

Insecten, libellen en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden aangetroffen. Op de locatie en in de directe omgeving zijn slechts enkele algemene kruidachtige vaatplanten aangetroffen. Geschikt oppervlaktewater betreffende ondiep, vegetatierijk en stilstaand water, wat voor veel insecten een essentieel onderdeel is van de levenscyclus, is aanwezig in vorm van de sloten. Waardplanten die essentieel

zijn voor beschermde insecten, libellen en ongewervelden zijn echter niet op de planlocatie aangetroffen waardoor de planlocatie geen functie heeft als voortplantingsgebied. Tevens is er geen sprake van oud hout, zure vennetjes of andere omstandigheden die duiden op de mogelijke aanwezigheid van beschermde terrestrische insecten. Vanwege de afwezigheid van specifieke abiotische omstandigheden en waardplanten worden beschermde insecten, libellen en ongewervelden niet op de planlocatie verwacht. Negatieve effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde insecten, libellen en ongewervelden zijn derhalve uitgesloten.

Vogels

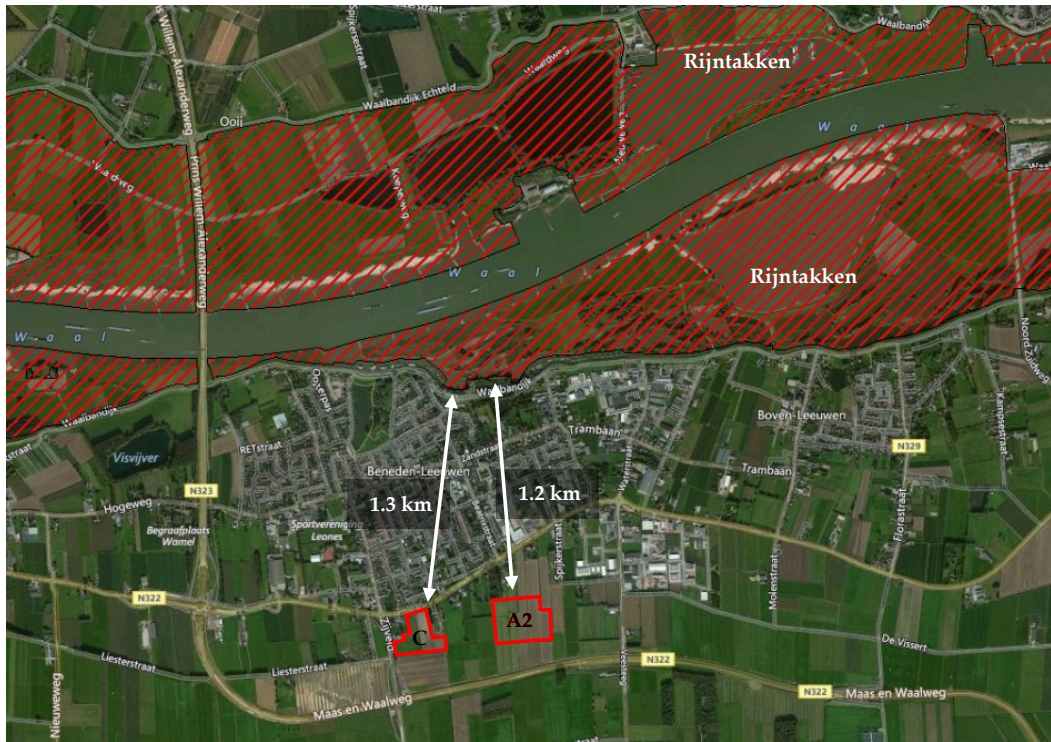
In de directe omgeving van het plangebied zijn tijdens het veldbezoek foeragerende en overvliegende vogels waargenomen. De waargenomen soorten betreffen: houtduif, kauw, kraai en Kievit. De natuurtoets uit 2010 maakt vermelding van de aanwezigheid van meerdere territoria van de steenuil op/in de directe omgeving van de planlocatie (Kruijt et al. 2010). Ter hoogte van de Van Heemstraweg 61 bevond zich een nestlocatie van de steenuil. Het is momenteel onduidelijk of de soort nog steeds aanwezig is in het plangebied. Het (voormalige) territorium van de steenuil overlapt grotendeels met de percelen vallend onder deelplan C. In 2010 is er een mitigatieplan opgesteld om de negatieve effecten van de ruimtelijke ontwikkeling van deelplan C op dit steenuil broedpaar te beperken (zie Kruijt & Koopman, 2010). Een later genomen maatregel ten gunste van de steenuil betreft de terugtrekking van het perceel achter de Van Heemstraweg 61. Dit perceel zou omgevormd worden tot woonbestemming maar blijft conform het huidige plan in agrarische functie. Deze maatregel zorgt ervoor dat een kleiner oppervlakte van het territorium aangetast wordt door de ruimtelijke ontwikkeling dan in eerste instantie gepland. De overgebleven gebieden van het territorium die aangetast worden door de ruimtelijke ontwikkeling betreffen marginale foerageergebieden. Deze gebieden zijn te open en missen uitkijkposten en ruige hoekjes. De geplande ontwikkeling vinden plaats in niet-essentiële onderdelen van het territorium. Er is daardoor geen directe aantasting van de nestplaats en vaste rust- of verblijfplaats (zie Soortenstandaard Steenuil, 2014). De vaste rust- of verblijfplaats kan echter verstoord worden door de aanwezigheid van mensen op de naastgelegen planlocatie, gebruik van materieel of wellicht door effecten van geluid of licht. Of er een permanent negatief effect optreedt is afhankelijk van de intensiteit en duur van de verstoring en het moment waarop de verstoring plaatsvindt. Indien na inventarisatie blijkt dat het territorium voor de steenuil nog in gebruik is dienen mogelijke negatieve effecten van de ruimtelijke ontwikkeling binnen deelplan C ondervangen te worden door een ecologisch werkprotocol waarbij een soortdeskundige wordt ingeschakeld. Compensatie van het verlies van bestaand leefgebied zal, afhankelijk van de ruimtelijke ontwikkelingen, bestaan uit het aanleggen van nieuw leefgebied en/of kwaliteitsverbetering van het bestaande leefgebied.

Gebiedsbescherming

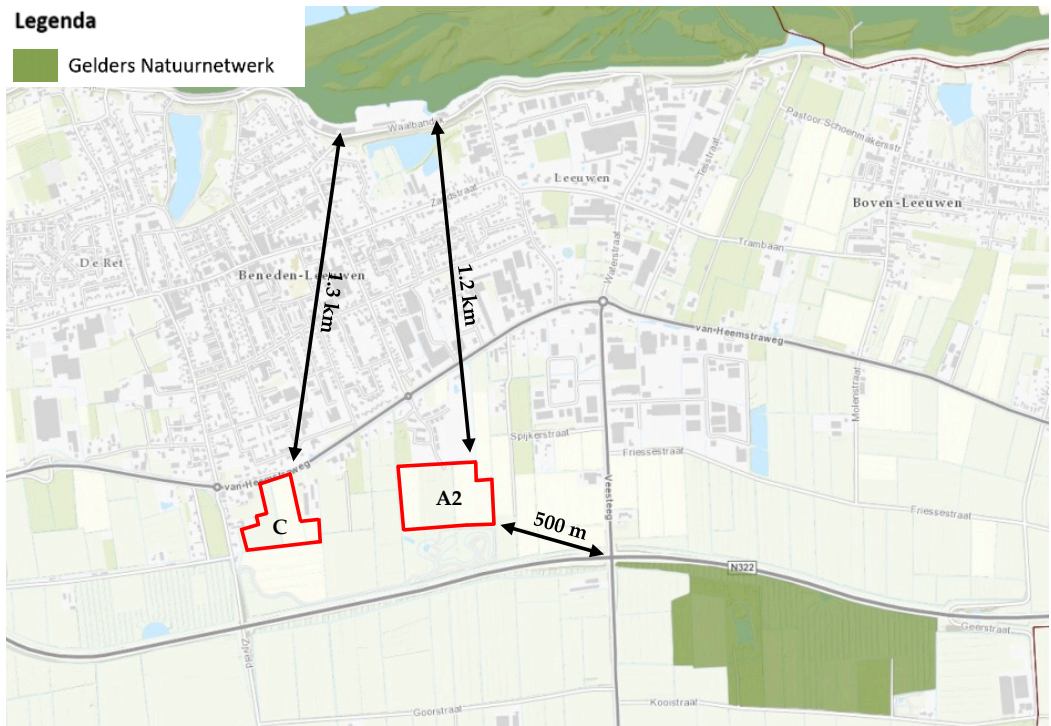
De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park, Nationaal Landschap, Natuurnetwerk Nederland of weidevogelgebied. Natura2000 gebieden in de omgeving betreft het vogelrichtlijngebied 'Rijntakken' op een afstand van 1.2 km (Figuur 2). Deze Natura2000 gebieden zijn matig voedselrijke tot voedselrijke habitattypen met soorten van het rivierengebied (o.a. weidevogels, watervogels, kamsalamander, grote modderkruiper). Circa 12 km ten noordoosten van de planlocatie bevindt zich een weidevogelgebied. Gebieden van Natuurnetwerk Nederland liggen op respectievelijk 500 m en 1.2 km ten oosten en noorden van de planlocatie (Figuur 3).

De ontwikkeling heeft een verkeer aantrekkende werking wat, in combinatie met de bouwwerkzaamheden, zullen lijden tot een (tijdelijke) toename in stikstofdepositie (projecteffect). In de toekomst zal er sprake zijn van een zeer lichte toename in NO_x-uitstoot aangezien de beoogde woningen moeten voldoen aan hoge isolatiewaarden. Een toename in stikstofdepositie kan een effect sorteren op kwetsbare en gevoelige habitattypen. De Natura2000 gebieden in de buurt zijn minder gevoelig voor NO_x depositie omdat ze van nature al relatief voedselrijk zijn. Daarnaast leert de ervaring dat het projecteffect bij soortgelijke en grotere projecten en de afstand tot kwetsbare habitats dat de stikstofdepositie onder de drempelwaarde van 0.05 mol per hectare per jaar. Op 1 juni 2017 is door Buro SRO Oost voor het project een Aerius-berekening uitgevoerd. Uit deze toets is gebleken dat de drempelwaarde van 0.05 mol per hectare per jaar blijft. Voor de

overige effecten (trillingen, geluid, optische verstoring etc.) geldt dat de afstand tot omliggende Natura2000 gebieden en Natuurnetwerk Nederland per definitie te groot is.

Figuur 2 De planlocatie (rood omcirkeld) ligt op een afstand van 1.2 km van het Natura2000 vogelrichtlijngebied 'Rijntakken' (bron: natura2000.eea.europa.eu).

Figuur 3 De planlocatie (rood omkaderd) ligt op een afstand van 500 m ten westen en op 1.2 km afstand ten zuiden van het Natuurnetwerk Nederland (bron: gldanders.planoview.nl).

Conclusies

De beoogde wijziging in het bestemmingsplan zal voor deelgebied A niet leiden tot negatieve effecten op beschermde flora en fauna. Ten aanzien van (voormalig) aanwezige beschermde fauna, poelkikker en modderkruiper, voldoen de reeds uitgevoerde mitigatieplannen. De wijziging in het aantal te realiseren woningen heeft geen invloed op de reeds gerealiseerde oppervlaktewater structuur. Het terrestrische deel is dermate verstoord dat het geen functie heeft voor beschermde flora en fauna.

Binnen deelgebied C of de directe omgeving hiervan komen mogelijk beschermde diersoorten van de Wet natuurbescherming voor (Tabel 1). De percelen hebben mogelijk een (essentiële) betekenis voor de poelkikker (habitatrictlijnsoort), grote modderkruiper (Wnb Art 3.10) en de steenuil (jaarronde nest- en territoriumbescherming). De percelen van deelgebied C en directe omgeving kunnen tevens functioneren als opportunistisch foerageergebied van vleermuizen. De beoogde ontwikkelingen kunnen leiden tot effecten ten aanzien van de poelkikker en grote modderkruiper. Afhankelijk van de uitvoering van werkzaamheden en beoogde gebiedsinrichting is voor deze soorten ecologische begeleiding noodzakelijk of dient een specifieke inventarisatie te worden uitgevoerd naar de aan- dan wel afwezigheid van de soort. Afhankelijk van de aard van de ingrepen en de daarmee gepaard gaande verstoring zal hiervoor overgegaan moeten worden op een ecologisch werkprotocol, mitigatieplan en/of ontheffingsprocedure.

De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een Natura2000 gebied, Wetland, Nationaal Park, Nationaal Landschap of het Natuurnetwerk Nederland. Van externe werking is geen sprake.

Tabel 1 Overzicht van de functie van deelgebied C voor beschermde flora en fauna alsmede de verwachte effecten naar aanleiding van de beoogde ingrepen en de eventueel daarop te nemen vervolgstap.

Legenda x = ongeschikt ja = geschikt m (mogelijk) = nader te bepalen of mits maatregelen getroffen worden	vaatplanten	zoogdieren	vleermuizen	amfibieën	reptielen	vissen	broedvogels (a)	broedvogels (j)
Geschikt habitat Vogelrichtlijnsoort							x	m
Geschikt habitat Habitatrictlijnsoort	x	x	ja	ja	x	ja	x	
Geschikt habitat overige soort	x	x		x	x	x		
Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk	x	x	x	m	x	m	x	x
Gebiedsbescherming								
	Afstand	Effecten	Nader onderzoek/Aerius					
Natura2000	1.2 km	geen	n.v.t.					
Natuurnetwerk Nederland	500 m	geen	n.v.t.					
Belangrijk weidevogelgebied	ca. 12 km	geen	n.v.t.					

Uitvoerbaarheid

De wijziging in het aantal te realiseren woningen voor deelgebied A leidt niet tot aantasting van beschermde natuurwaarden en natuurgebieden.

De ontwikkeling van deelgebied C leidt mogelijk tot aantasting van beschermde natuurwaarden. Tijdens de uitvoering dient rekening te worden gehouden met de (mogelijke) aanwezigheid van de poelkikker en grote modderkruiper. Afhankelijk van de beoogde ingreep dient ecologische begeleiding of een nader onderzoek te worden uitgevoerd. De aanwezigheid van overige beschermde soorten en hun algemene leefgebied vormen geen bezwaar voor de beoogde ontwikkeling (vrijstellingsbesluit).

Conclusie

De ontwikkeling van deelplan A en C van het ontwikkelingsproject Leeuwse Veld te Beneden-Leeuwen is uitvoerbaar zoals het bepaalde in de Wro (artikel 3.1.6 Bro).

Te treffen maatregelen

Beide deelgebieden

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De planlocatie tijdens de werkzaamheden bij voorkeur minimaal verlichten en hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (amberkleurig licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel) en de werkzaamheden in de periode april-oktober tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes).

Specifiek voor deelgebied C

- Aanvullend onderzoek naar de aan/afwezigheid van de grote modderkruiper in de sloten van deelgebied C.
- Aanvullend onderzoek naar de aan/afwezigheid van de poelkikker rondom sloten van deelgebied C.
- Inventarisatie naar de aan/afwezigheid van de steenuil op de locatie aan de Van Heemstraweg 61. Bij aanwezigheid dient gewerkt te worden conform een ecologisch werkprotocol om de verstoring van de beoogde werkzaamheden op de steenuil te beperken. E.e.a. op aanwijzing van een deskundige.

Literatuur

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.

Keijzer, A.N. (2007). Quicksan Natuurwetgeving gebiedsontwikkeling Beneden Leeuwen Zuid. CSO-adviesbureau, Bunnik.

Kruijt, D.B., & Koopman, A.D.G. (2010). Compensatie- en mitigatieplan Beneden-Leeuwen Zuid. Steenuil, grote modderkruiper, kleine modderkruiper en poelkikker. Bureau Waardenburg bv, Culemborg.

Kruijt, D.B., Koopman, A.D.G., Hoefsloot, G., Boddeke, P.H.N (2010). Herinrichting Beneden-Leeuwen Zuid. Natuurtoets beschermde soorten in het kader van de natuurwetgeving. Bureau Waardenburg bv, Culemborg.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Reijbroek, P.A.F.M. (2008). Quicksan planlocatie Van Heemstraweg, Beneden-Leeuwen. De Groene Ruimte BV, Wageningen.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Rugstreppad *Bufo calamita*. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Steenuil *Athene Noctua*. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag

Geraadpleegde websites

Natura2000.eea.europa.eu

www.arcgis.com

www.ruimtelijkeplannen.nl

www.vleermuisprotocol.nl

www.zoogdierenvereniging.nl

www.ravon.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.waarneming.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink that reads "A.E. Vos". The signature is written in a cursive style and is underlined with a single horizontal line.

Blom Ecologie bv,
ir. A.E. Vos

Bijlage 1 Fotografische impressie

© BLOM ECOLOGIE B.V.
ZANDWEG 46 - 4181 PM WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie bv worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie bv is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie bv.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 Voormalige graanakker vallend onder deelplan C. Rondom het huis op de achtergrond van de foto is in 2010 een nestlocatie van een steenuilenpaar vastgesteld.

Figuur 2 De percelen vallend onder deelplan C zijn in intensief agrarisch gebruik. Door de openheid van het landschap en de afwezigheid van nectar- en structuurrijke vegetatie is de aanwezigheid van een groot aantal diersoorten uitgesloten.

Figuur 3 In de sloten rondom de percelen van deelplan C komen mogelijk grote modderkruipers en de poelkikker voor. De percelen rechts achterin vormen de vergraven percelen van deelplan A2.